

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Ügyszám:

III / 1494 - 0 / 2013.

Érkezett:

2013 OKT 11.

Példány:

1

Kezelőiroda:

Melléklet:

-

db

Győri Ítéltábla**Fpkf.IV.25.450/2013/2.**

A Győri Ítéltábla a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Veszprém Megyei Adóigazgatósága (székhelye: 8200 Veszprém, Bruszniai Á.u.22.-26., ügyintéző: dr. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]) vezetője által képviselt **Nemzeti Adó- és Vámhivatal** (1054 Budapest, Széchenyi u. 2.) **hitelezőnek** a **Dr. [REDACTED], [REDACTED] Ügyvédi Iroda [REDACTED], [REDACTED] i [REDACTED]** adós elleni felszámolási eljárásban meghozta a következő

v é g z é s t :

Az ítéltábla az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi és az eljárást felfüggeszti.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

A hitelező az 1991. évi XLIX. tv. (Csődtv.) 27.§ (2) bekezdés c) pontjára alapítottan 2012. december 10-én terjesztett elő kérelmet az adós ügyvédi iroda fizetéseképtelenségének megállapítása és felszámolásának elrendelése iránt.

Az adós a 2012. december 27-i ellenkérelmében nem vitatta, hogy fennálló adó tartozása miatt az ellen indított végrehajtási eljárás nem vezetett eredményre, ugyanakkor előadta, hogy a hitelező kérelme azért megalapozatlan, mert ügyvédi iroda felszámolása nem rendelhető el, a törvényszéknek nincs hatásköre az eljárásra.

Arra hivatkozott, hogy a Csődtv. 3.§ (1) bekezdés a) pontja ugyan gazdálkodó szervezetként határozza meg az ügyvédi irodát, de a Ptk. 685.§ c) pontja szerinti felsorolásban az nem szerepel. Álláspontja szerint a Ptk. 65.§-a alapján köztisztviselőnek minősülő Magyar Ügyvédi Kamara szabályzata, valamint az 1998. évi XI. tv. (Ütv.) 20.§ és 76.§-a nem teszi lehetővé az ügyvédi iroda felszámolási eljárás keretein belül történő megszüntetését. Az Ütv. 15.§ (2) bekezdése szerint az ügyvédi iroda névjegyzékből való törlésének feltétele, hogy az irodának ne álljon fenn adó tartozása, ez pedig arra utal, hogy a jogalkotónak nem állt szándékában az ügyvédi iroda megszüntetése, ha annak köztartozása van.

A Veszprémi Törvényszék 7.Fpk.19-12-0006999/7. számú, 2013. január 30-án kelt végzésében megállapította az adós ügyvédi iroda fizetéseképtelenségét és főeljárásként elrendelte felszámolását. Végzésének indokolásában megállapította, hogy a Csődtv.

személyi hatályát annak 2.§ (1) bekezdése és 3.§ (1) bekezdés a) pontja határozza meg, így az adós Ptk. 685.§-ára történő hivatkozása nem foghatott helyt. A fizetéseképtelenség megállapítása során a bíróságnak kizárólag azt kellett vizsgálnia, hogy a hitelező kérelme szerinti végrehajtási eljárás eredménytelen volt-e az adóssal szemben. Mivel ennek tényét az adós nem vitatta, a hitelező kérelme megfelelt a Csődtv. 27.§ (2) bekezdés c) pontjában foglaltaknak.

Az elsőfokú végzés ellen az adós terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását, a hitelező kérelmének elutasítását kérte. Változatlanul fenntartotta azt az álláspontját, hogy a Csődtv. személyi hatálya szemben áll a Magyar Ügyvédi Kamara köztestületi jellegével, a Ptk-nak az „ügyvédi megbízásra vonatkozó részével” valamint az Ütv-vel. Érvelését azzal egészítette ki, hogy a felszámolás elrendelése esetén a Csődtv. 31.§ (1) bekezdés szerinti kötelezettségek teljesítése sértené az Ütv. 8.§-ában foglaltakat, a Csődtv. hivatkozott rendelkezése szerinti kötelezettségek teljesítésének elmaradása ugyanakkor a Csődtv. 33.§ (1) bekezdése szerinti szankció alkalmazását teszi lehetővé. Amennyiben az ügyvédi iroda felszámolás alá kerül, úgy a Csődtv. 34.§ (1) és (2) bekezdése nem, vagy nehezen értelmezhető. A Csődtv. szabályozása az adós megszüntetését illetően nem áll összhangban a Magyar Ügyvédi Kamara 6/1999. (III.1.) MÜK szabályzatával sem. Az Ütv. 20.§, 76.§ és 15.§-ából következően az Ügyvédi Kamara kérelemre még adótartozás esetén sem törölheti az ügyvédi irodát a kamarai névjegyzékből. Mivel a Csődtv. nincs figyelemmel az Ütv. rendelkezéseire, sérülnek az ügyvédi iroda ügyfeleinek „adatvédelmi és személyiségvédelmi” alapjogai.

A Csődtv. 6.§ (3) bekezdése szerint azokra az eljárási kérdésekre, amelyeket e törvény külön nem szabályoz, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) rendelkezései - a polgári nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel - megfelelően irányadóak. A Pp. 155/B. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a bíróság az Alkotmánybíróságnak a jogszabály, jogszabályi rendelkezés, közjogi szervezetszabályozó eszköz vagy jogegységi határozat alaptörvényellenességének megállapítására, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló eljárását az Alkotmánybíróságról szóló törvényben foglalt szabályok szerint hivatalból vagy kérelemre kezdeményezheti.

Az Alaptörvény T cikk (3) bekezdése szerint jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.

A 2010. évi CLIX. tv. 6.§-ával megállapított, A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. (Csődtv.) törvény 3. § (1) bekezdés a) pontja szerint „gazdálkodó szervezet: a gazdasági társaság, a közhasznú társaság, az ügyvédi iroda, a közjegyzői iroda, a szabadalmi ügyvivői iroda, a végrehajtói iroda, az európai részvénytársaság, a szövetkezet, a lakásszövetkezet, az európai szövetkezet, a vízgazdálkodási társulat (a víziközmű-társulat kivételével), az erdőbirtokossági társulat, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, a magánnyugdíjpénztár, az egyéni cég, az egyesülés, ideértve az európai gazdasági egyesülést is, az európai területi együttműködési csoportosulás, a sportegyesület, valamint mindazon jogi személyek

vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok, amelyek fő érdekeltsegeinek központja a Tanács fizetéseképtelenségi eljárásokról szóló 1346/2000/EK rendelete alapján az Európai Unió területén található;”

A 2011. évi CLXXV. tv. 89.§ (2) bekezdése a Csódtv. 3.§ (1) bekezdés a) pontját akként módosította, hogy a Csódtv. 3. § (1) bekezdés a) pontjában „a sportegyesület” szöveg helyébe „egyesület, alapítvány” szövegrész, a Csódtv. 3. § (1) d) pontjában a „sportegyesületnél az ügyintéző képviseleti szerv” szövegrész helyébe az „alapítvány, egyesület képviselője” szöveg lépett.

A Csódtv. módosított 3.§ (1) bekezdés a) pontjának módosításával a jogalkotó lehetővé tette, hogy az ügyvédi iroda az ellene indított csőd- vagy felszámolási eljárás eredményeként kerüljön megszüntetésre. Nincs olyan rendelkezés az Alaptörvényben, amely a jogalkotót korlátozná azt illetően, hogy Csódtv. alkalmazása szempontjából a gazdálkodó szervezet fogalmát szélesebb, a Ptk. 685.§ c) pontjához képest tágabb körben határozza meg. A Csódtv. 3.§ (1) bekezdés a) pontjának módosítása azonban nem volt figyelemmel az 1998. évi XI. tv. (Ütv.) rendelkezéseire, s az Ütv. 8.§-án keresztül az ügyvédi iroda ügyfeleit megillető adatvédelmi szabályokra.

Az Alaptörvény II. cikke védi az emberi méltóságot. A VI. cikk külön nevesíti a személyes adatok védelméhez fűződő alapjogot. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

A személyes adatok védelmét – az Alaptörvény rendelkezéseivel összhangban – számos jogszabályi rendelkezés garantálja.

Az Ütv. 8.§-a szerint az ügyvédet - ha törvény másként nem rendelkezik - titoktartási kötelezettség terheli minden olyan adatot, tényt illetően, amelyről a hivatásának gyakorlása során szerzett tudomást. E kötelezettség független az ügyvédi megbízási jogviszony fennállásától, és az ügyvédi működés megszűnése után is fennmarad. A titoktartási kötelezettség kiterjed az ügyvéd által készített és a birtokában levő egyéb iratra is, ha ez a titoktartás körébe tartozó tény, adatot tartalmaz. Az ügyvédnél folytatott hatósági vizsgálat során az ügyvéd nem tárhatja fel a megbízójára vonatkozó iratokat és adatokat, de a hatóság eljárását nem akadályozhatja. A megbízó, a jogutódja és a törvényes képviselője a titoktartási kötelezettség alól felmentést adhat. Az olyan tényről és adatról, amelyről mint védő szerzett tudomást, az ügyvéd felmentés esetén sem hallgatható ki tanúként. A titoktartási kötelezettség az ügyvédi irodákra és alkalmazottakra, az ügyvédi szervekre, ezek tisztségviselőire és alkalmazottaira megfelelően irányadó.

Az Ütv. 8.§-a szerinti titoktartási kötelezettség alól a törvényi szabályozás nem teremt kivételt a felszámolás elrendelésével. Ugyanakkor az ügyvéd – s ekként az ügyvédi iroda is – nem csak a gazdálkodó szervezetekkel kapcsolatos adatokról, üzleti titokról szerez tevékenysége során tudomást, hanem az 1997. évi XLVII. tv. 4.§ (1) bekezdés e) pontja alapján egészségügyi és személyazonosító adatok, valamint a 2011. évi CXII. tv. 3.§-a szerinti személyes adat, különleges adat kezelőjévé is válhat. Az 1997. évi XLVII. tv. 4.§ (2) bekezdés a)-z) pontjai taxatív módon meghatározzák, hogy a 4.§ (1) bekezdésben meghatározott célokon túl milyen további célok érdekében lehet egészségügyi és személyazonosító adatot kezelni. A 4.§ (3) bekezdés lehetővé teszi, hogy az érintett, illetve törvényes vagy meghatalmazott képviselője (a továbbiakban együtt: törvényes képviselő) - megfelelő tájékoztatáson alapuló - írásbeli hozzájárulásával is lehet egészségügyi vagy személyes adatot kezelni.

A 2011. évi CXII. tv. 3.§ 2.) pontja a személyes adat, 3.§ 3.) pontja a különleges adat, 3.§ 3) pontja a bűnügyi személyes adat fogalmát határozza meg. Az 5.§ (1) bekezdés alapján személyes adat csak akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény vagy - törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben - helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli (a továbbiakban: kötelező adatkezelés). Az 5.§ (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy különleges adat a 6. §-ban meghatározott esetekben, valamint akkor kezelhető, ha

- a) az adatkezeléshez az érintett írásban hozzájárul,
- b) a 3. § 3. pont a) alpontjában foglalt adatok esetében az törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés végrehajtásához szükséges, vagy azt az Alaptörvényben biztosított alapvető jog érvényesítése, továbbá a nemzetbiztonság, a bűncselekmények megelőzése vagy üldözése érdekében vagy honvédelmi érdekből törvény elrendeli, vagy
- c) a 3. § 3. pont b) alpontjában foglalt adatok esetében törvény közérdeken alapuló célból elrendeli.

A fizetésektelenség megállapításának és a felszámolás elrendelésének jogszabályi következménye, hogy az adós vezető tisztségviselője eleget kell, hogy tegyen a Csődtv. 31.§ (1) bekezdésében foglaltaknak. A Csődtv. 31.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti iratátadási kötelezettség a felszámolás elrendelése esetén az ügyvédi iroda vezetőjét is terheli. Ugyanakkor sem az 1997. évi XLVII. tv. 4.§ (1)- (3) bekezdése, sem a 2011. évi CXII. tv. 5.§-a nem teszi lehetővé, hogy az érintett kifejezett hozzájárulása nélkül a felszámoló- akinek tevékenysége nem tartozik az 1997. évi XLVII. tv. 4.§ (2) bekezdésében meghatározott eljárások körébe - ezen adatokat az azok kezelésére jogosult, titoktartásra köteles ügyvédtől megszerezze. A Csődtv. alkalmazása szempontjából gazdálkodó szervezetnek minősülő ügyvédi iroda felszámolása nem tekinthető a 2011. évi CXII. tv. 5.§ (1) bekezdés b) pontja illetve 5.§ (2) bekezdés c) pontja szerinti közérdekű célnak, s nem tartozik az 5.§ (2) bekezdés b) pontja szerinti körbe sem. Ez pedig azt eredményezi, hogy az ügyvédi iroda ügyfeleire vonatkozó egészségügyi, személyes, különleges és bűnügyi személyes adatokról arra nem jogosult személy –a felszámoló – szerez tudomást.

A 2011. évi CXII. tv. 6. §-a szerint személyes adat kezelhető akkor is, ha az érintett hozzájárulásának beszerzése lehetetlen vagy aránytalan költséggel járna, és a személyes adat kezelése az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából szükséges (a) pont), vagy az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából szükséges, és ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll (b) pont). A jelenlegi jogi szabályozás talaján tisztázatlan, hogy a 2011.- évi CXII. tv. 6.§-a szerinti „aránytalan költség” miként értelmezendő a fizetésektelen ügyvédi iroda esetén. Az ügyvédi irodával mint gazdálkodó szervezettel szemben fellépő hitelezők gazdasági érdekének érvényesítése nem áll arányban azzal, hogy az ügyvédi iroda ügyfeleinek adatai a felszámoló és hitelezők (választmány) számára megismerhetővé válnak.

Az Alaptörvény XXVIII. Cikke szerint a büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez, s mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági vagy más közigazgatási döntés ellen, amely jogát vagy jogos érdekét sérti. A Csódtv. 47.§ (3) bekezdése az ügyvédi megbízási szerződést nem nevesíti. A „tulajdonosi jogok gyakorlása”, a felszámolót a Csódtv. 47.§ (1) bekezdése szerint megillető azonnali hatályú felmondás joga nem egyeztethető össze az Ütv-nek az Alaptörvényben védett jogokat kifejezésre juttató azon rendelkezésével, hogy az ügyvéd a felmondási idő alatt is köteles a megbízó érdekében eljárni (Ütv.24.§ (1) bekezdés). Az azonnali hatályú felmondás lehetőségével sérül a védelemhez és a jogorvoslathoz való jog, mert a felszámoló eljárása aránytalanul megnehezítheti a büntetőeljárás alá vont személy helyzetét azzal, hogy az Ütv-ben biztosított felmondási idő biztosítása nélkül jogi képviselet nélkül marad. Ez azt eredményezi, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdése szerinti védelemhez való jog nem az Alaptörvény I. cikke szerinti feltétlen szükséges mértékben, arányos módon került korlátozásra.

A Csódtv. 39.§ (3) bekezdés szerinti a felszámoló tájékoztatja a választmányt illetve a hitelezők képviselőjét a hatályos szerződések felmondásáról, s e tájékoztatásra a közléstől számított 8 munkanapon belül észrevétel tehető. A felszámoló a választmányt (a hitelezők képviselőjét) soron kívül tájékoztatni köteles az észrevétellel kapcsolatos álláspontjáról és az annak következtében tett intézkedésekről. E kötelezettség teljesítésével a felszámoló eljárása sérti az Alaptörvény II. és VI. cikkében foglaltakat, mert a választmány (a hitelezők képviselője), s így a hitelezők tudomást szerez(het)nek az ügyvédi iroda ügyfeleinek személyes, különleges és bűnügyi személyes adatairól. A hitelezőknek az ügyvédi iroda ügyfeleinek egészségügyi adatairól való tudomásszerzése nem indokolható azzal, hogy azt közérdekű cél teszi lehetővé, s nem tartozik az 1997. évi XLVII. tv. 4.§-a szerinti körbe. A Csódtv. 39.§ (3) bekezdése szerinti kötelezettség teljesítésével a 2011. évi CXII. tv. 3.§ 10.) és 11.) pontja értelmében a felszámoló eljárása folytán az egyes hitelezők az ügyvédi iroda ügyfeleinek adatkezelőivé válnak. Ez ellentétes az Alaptörvény II. és VI. cikkében foglaltakkal, mert így az ott nevesített alapjogok nem az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében írt a feltétlenül szükséges mértékben, az

elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával kerülnek korlátozásra.

Mindezekre tekintettel az ítéltábla a Pp. 155/B.§ (1) bekezdés alapján -az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontjára és a 2011. évi CLI. tv. 25.§ (1) bekezdésére is figyelemmel – kezdeményezi az Alkotmánybíróságnál a 2010. évi CLIX. tv. 6.§-ával megállapított, a 2011. évi CLXXV. tv. 89.§ (2) bekezdésével módosított, A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. (Csődtv.) törvény 3. § (1) bekezdés a) pontja azon rendelkezésének alaptörvényellenessége megállapítását, mely szerint a Csődtv. alkalmazásában gazdálkodó szervezetnek minősül az ügyvédi iroda, mert e jogszabályi rendelkezés – a további, az ügyvédi iroda felszámolása során az általános eljárástól eltérően alkalmazandó szabályozás hiányában - az Alaptörvény I., II., VI. és XXVIII. cikkébe ütközik.

Az ítéltábla az eljárást a Csődtv. 6.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 155/B.§ (3) bekezdése alapján függesztette fel.

A végzés ellen a Pp.155/B.§ (4) bekezdés szerint nincs helye külön fellebbezésnek.

Győr, 2013. október 7.

■■■■■■■■■■ sk.
a tanács elnöke

■■■■■■■■■■ sk.
előadó bíró

■■■■■■■■■■ sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó:

hwl

